

УО «Алматы Менеджмент Университет»

ALMA
ALMATY MANAGEMENT
UNIVERSITY

i-START

**«Инновационное предпринимательство:
перезагрузка 3.0»**

**Сборник материалов
ежегодной научно-практической
конференции студентов и магистрантов
14 апреля 2017**

Алматы, 2017

УО «Алматы Менеджмент Университет»

i-START
**«Инновационное предпринимательство:
перезагрузка 3.0»**

Сборник материалов ежегодной научно-практической конференции
студентов и магистрантов
14 апреля 2017

Алматы, 2017

УДК 005.511 (063)
ББК 05.290-93
I 10

Редакционная коллегия

<i>Мырзакожа Д.А.</i>	д.х.н., директор управления стратегического планирования и исследований
<i>Укибаев Д.К.</i>	редактор журнала Центра научных исследований
<i>Ибжарова Ш.А.</i>	к.ф.н., доцент кафедры «Информационные технологии и общеобразовательные дисциплины»
<i>Арын Ә.А.</i>	магистр экономических наук, зав. кафедрой «Финансы, учет и аудит»
<i>Абдуллин Р.Ж.</i>	магистр экономических наук, старший преподаватель кафедры «Финансы, учет и аудит»
<i>Еспергенова Л.Р.</i>	к.э.н., доцент кафедры «Финансы, учет и аудит»
<i>Мукушев А.Б.</i>	магистр экономических наук, старший преподаватель кафедры «Финансы, учет и аудит»
<i>Дауренбекова К.С.</i>	магистр экономических наук, старший преподаватель кафедры «Экономика и сервис»
<i>Ордабаева А.Б.</i>	магистр юридических наук, старший преподаватель кафедры «Государственная и общественная политика и право»
<i>Өмірсерік О.</i>	магистр экономических наук, старший преподаватель кафедры «Менеджмент и маркетинг»
<i>Сәуірбаева Ә.Т.</i>	главный специалист Центра научных исследований, секретарь Оргкомитета

I 10 i-START «Инновационное предпринимательство: перезагрузка 3.0» Сб. мат. ежегод. науч.-прак. конф. студ. и магистран., 14 апреля 2017 г. – Алматы: Алматы Менеджмент Университет, 2017 – 519 с.

ISBN: 978-601-7470-72-2

Все статьи прошли проверку в системе Антиплагиат.ру (уникальность текста не ниже 70%).

УДК 005.511 (063)
ББК 05.290-93

ISBN: 978-601-7470-72-2

© Алматы Менеджмент Университет, 2017

СЕКЦИЯ 1

Менеджмент және маркетинг: сын-тегеуріндер мен мүмкіндіктер

Менеджмент и маркетинг: новые вызовы и возможности

Management and marketing: new challenges and opportunities

1	Ibray Adilzhan, Mukhametaliyeva Zarina <i>Teamwork and corporate social responsibility</i>	11
2	Абдыкалыкова Гаухар Даулетовна <i>Роль персонального брендинга в цифровом пространстве</i>	14
3	Агапитов Роман Алексеевич <i>Theories of leadership and motivation: interdependence and significance</i>	20
4	Амрекулова Алмагуль Утеулиевна <i>Роль фандрайзинга в деятельности некоммерческих организаций</i>	24
5	Аскарбекова Майра Саматовна <i>Система управления качеством продукции в условиях конкурентной среды</i>	26
6	Асхарова Салтанат Бауыржановна <i>«Сарафанное радио» как самый эффективный вид маркетинга</i>	29
7	Батырхан Назерке Берікқызы <i>Управление инклюзивным образованием в Республике Казахстан</i>	32
8	Бахытжанова Мадина Оразбековна <i>Қазіргі жағдайдағы кәсіпкерлік құрылымның негізгі мәселелері мен тұрақты дамудың жолдары</i>	35
9	Бахытжанова Мадина Оразбековна <i>Антикризисный менеджмент в международном бизнесе</i>	38
10	Брыткова Светлана Николаевна <i>Специфика и методика оценки прогнозирования структурных сдвигов в экономике региона</i>	40
11	Гукова Елена Арсеновна <i>Регулирование рынка образовательных услуг в сфере высшего образования</i>	44
12	Диканская Арина Сергеевна <i>Маркетинговые исследования качества медицинских услуг ТОО «Город Здоровья»</i>	47
13	Жақұпбекова Анель Булатовна <i>Нейромаркетинг как метод увеличения продаж</i>	51
14	Игрунов Константин Константинович <i>Применение реинжиниринга бизнес-процессов при разработке стратегии управления организацией</i>	54
15	Калымбетова Асель Атеповна <i>Стратегическое и тактическое управление: теоретические аспекты</i>	58
16	Камилова Карина Вельяновна <i>Актуальность использования решетки ГРИД для определения стиля руководства в менеджменте</i>	61
17	Караева Айсулу Бейректасовна, Ли Михаил Игоревич <i>Геймификация как эффективный метод управления сотрудниками</i>	64
18	Касымжанов Касымжан Эдуардулы <i>Организация и этапы персональных продаж</i>	67
19	Ким Наталья Эдуардовна <i>Влияние методологии Scrum и Kanban на управление проектами и персоналом</i>	70
20	Корнев Владимир Вячеславович <i>Твиты государственных служащих: обзор, классификация и проблемы</i>	75
21	Куралбаева Аксана Титовқызы <i>Суыңшықтық және маңызы стратегиясының адамгершілік ресурстары</i>	79

22	Маманова Бота, Ким Даниил, Хамраев Шамиль <i>Краткое руководство нахождения себя</i>	82
23	Молчанов Владимир Сергеевич <i>Маркетинг эмоций</i>	84
24	Мукажанов Кайдар Кайратович <i>Modern problems of retaining talented employees in the companies</i>	88
25	Мұхатаева Бану Каип-Рахманқызы <i>Новые маркетинговые инструменты в казахстанской индустрии гостеприимства</i>	92
26	Новичкова Валерия Александровна <i>Управление автотранспортной сферой на основе механизма ГЧП</i>	95
27	Нұрғалиев Әлімжан Нұрланұлы <i>Маркетинг на рынке сертификации</i>	99
28	Ordabekov Anuar <i>Economic efficient of cloud computing</i>	102
29	Өтебәлі Нұргүл Бекенқызы <i>Психология конкуренции</i>	105
30	Өтебәлі Нұргүл Бекенқызы <i>Исследование конкуренции рынка технологических оборудований на примере ТОО «КазТехПром-Сервис»</i>	107
31	Панасевич Татьяна Сергеевна <i>Особенности продвижения товаров на рынке b-2-b в Казахстане</i>	114
32	Рысбекова Айым Чингизқызы <i>Criteria for corporate culture</i>	117
33	Сариева Раушан Азирамановна <i>Теоретические основы развития рынка маркетинговых коммуникаций</i>	121
34	Сарыстанова Динара Әлжанқызы <i>Развитие системы управления качеством и обеспечение ее конкурентоспособности на примере гостиницы «Казахстан»</i>	124
35	Суртай Асель Ануарқызы <i>Исследование маркетинговой деятельности сети интернет школы «4WEB»</i>	130
36	Тулинова Виктория Викторовна <i>Перспективы развития черной металлургии на основе внедрения инновационных технологий производства высококачественного сырья</i>	135
37	Шакиева Юлиана <i>Организационные формы маркетинговых исследований</i>	139

СЕКЦИЯ 2

Белгісіздік жағдайындағы қаржы және бухгалтерлік есеп: мүмкіндіктер мен тәуекелдер Finances and accounting in conditions of uncertainty: opportunities and risks

Finance and accounting in conditions of uncertainty: opportunities and risks

1	Акдулеуов Торехан Онгарович <i>Местные бюджеты в развитии регионов</i>	141
2	Арыстан Айжан <i>Қазақстан Республикасында адами капиталды қаржыландырудың кейбір мәселелері</i>	145
3	Асканбаев Ганибет Ерболатович <i>Анализ формирования оптимального портфеля АО «ЕНПФ»</i>	148
4	Ахмадиев Серик Тыныбекович <i>Использование модели Блэка-Шоулза в расчете временной цены опциона</i>	151
5	Бақберген Жадра Жомартқызы <i>Инвестиционная привлекательность Казахстана</i>	156
6	Бимуратов Ерлан Айханұлы <i>Совершенствование управления собственным капиталом АО «Цеснабанк»</i>	158

7	Бирмагамбетова Юлия Талгатовна, Дудуева Марьям Мухтаровна <i>Инструменты и методы анализа финансовой отчетности</i>	162
8	Бирмагамбетова Юлия Талгатовна <i>Провизии банков</i>	167
9	Давыдова Валентина <i>Сущность финансовой стратегии компании</i>	170
10	Давыдова Валентина <i>Виды финансовых стратегий компаний</i>	174
11	Дарменов Азат Женисович <i>Аналитические системы стратегического управления в банковской сфере</i>	178
12	Дарменов Азат Женисович <i>Системы ERP (Enterprise Resource Planning) в банках</i>	182
13	Джумаканова Диана Мержановна <i>Мониторинг депозитного портфеля и его совершенствование</i>	185
14	Еденова Диана Сартаевна <i>Необходимость оценки стоимости компаний и анализ состояния казахстанского рынка оценки</i>	190
15	Есалиева Назия Даулетқызы <i>Методы анализа финансовой устойчивости предприятия</i>	194
16	Әпеш Ержан Сағатқанұлы <i>МСФО 9 – новый вызов для банковского сектора Казахстана</i>	197
17	Жаксагулова Гаухар Куанышевна <i>Безусловный базовый доход: проблематика введения безусловного базового дохода в Казахстане</i>	201
18	Жарылқаған Балауса Жасаралқызы, Қашаған Маржан Амангелдіқызы <i>Қазақстан Республикасының инвестициялық климаты</i>	203
19	Жұман Аяулым Елтанқызы, Мамырхан Жансая Абатқызы <i>Кәсіпорын басқару есебіндегі база белгілеудің кейбір әдістері</i>	207
20	Зикаева Гульбостан Гайратовна <i>Оценка финансовой устойчивости банка второго уровня (на примере АО «АТФБанк»)</i>	210
21	Коновалова Александра Анатольевна <i>Консолидированная финансовая отчетность</i>	214
22	Қадырбергенова Айгерім Әсетқызы <i>Организация системы риск-менеджмента в банке второго уровня</i>	218
23	Лунина Татьяна Юрьевна <i>Анализ текущего состояния и перспективы развития малого и среднего предпринимательства в Республике Казахстан</i>	220
24	Мусина Куралай Аскаровна, Бегембетова Айсулу Абайқызы <i>Финансовая отчетность - инструментарий оценки деятельности организации</i>	226
25	Нұрділда Мөлдір Мақсұтқызы, Әбілмәжін Диана Нұрғанатқызы <i>Белгісіздік және тәуекелділік жағдайында басқарушылық шешімдер қабылдау: басқару есебінің көзқарасы</i>	228
26	Садықов Сержан Балтабаевич <i>Базель III: проблемы внедрения в банковской системе Казахстана</i>	231
27	Сейткасимов Санжар Нұрланұлы <i>Анализ факторов, влияющих на инфляцию в РК</i>	234
28	Сейдахметова Клара Кажнахметовна <i>Эффективность деятельности банков второго уровня в Казахстане</i>	238
29	Сулейменова Назия Кенесарыевна <i>Анализ рынка страхования и перестрахования Республики Казахстан</i>	242
30	Сұртай Лязиза Мамытпекқызы <i>Формирование стратегии деятельности кредитной организации</i>	248
31	Тазетдинова Зифа Фуатовна <i>Анализ рисков влияющих на платежеспособность (на примере производственной компании)</i>	252

32	Таирова Мехрибанум Аманжановна <i>Выбор параметров для теста на адекватность резервов по аннуитетам страхования работника от несчастных случаев при исполнении им трудовых (служебных) обязанностей</i>	258
33	Талканбай Кәмілә Хабәдийқызы <i>Preconditions of development of financial management in the Republic of Kazakhstan and its main problems</i>	262
34	Темербекова Гаухар Жаныбековна <i>Внешний долг и особенности функционирования финансовой системы Республики Казахстан</i>	266
35	Туспекова Асия Бакытжановна <i>Пути финансового оздоровления и предотвращения банкротства предприятий</i>	270
36	Усманов Эмиль Фархатович <i>Формирование и оптимизация капитала компании в условиях неопределенности</i>	273
37	Фролова Марина Олеговна, Сулейменов Амирлан Сабитович <i>Совершенствование управления дебиторской задолженностью в РК</i>	276
38	Хан Анастасия Владимировна <i>Анализ внешних источников финансирования компании</i>	279
39	Хасен Айғаным Алибековна, Абдильдина Айжан Айдарқызы <i>Анализ финансового положения компании</i>	283
40	Хисамутдинова Дания, Ермак Полина <i>Налог на загрязнение природной среды</i>	286
41	Читилов Ридван Махмудович <i>Анализ основных экономических показателей ТОО «RIV UNION»</i>	291
42	Шаймардинова Данагүл Бауыржанқызы, Бужукова Айсулу Маратқызы <i>Қазақстанның банк секторындағы жұтылу мен қосылу мәселелері</i>	294

СЕКЦИЯ 3

Қызмет көрсету экономикасын дамыту: негізгі басымдықтары

Развитие сервисной экономики: ключевые приоритеты

Development of service economy: key priorities

1	Алқожаев Асет Асқатұлы <i>Развитие социального предпринимательства в индустриях гостеприимства</i>	297
2	Бағдатова Дария Асфандияровна <i>Основные тренды развития гостиничного бизнеса г. Алматы</i>	299
3	Ваничкина Татьяна Андреевна, Бодаубаева Гульмира Ахановна <i>Механизмы взаимодействия функционирования индустриально-логистических парков в сети транспортных коридоров</i>	303
4	Жусип Жансая Муратқызы <i>Современные тенденции развития кредитного рынка РК</i>	306
5	Ивлева Ольга Витальевна <i>Организация цепей поставок на предприятии</i>	310
6	Каламбаева Асель Бейсенбекқызы <i>Тенденции привлечения инвестиций в мире</i>	313
7	Касен-теги Нургуль Кадырбекқызы <i>Логистика управление знаниями на примере образовательных учреждений Республики Казахстан</i>	316
8	Манасова Айжан Эркиновна <i>Пути повышения конкурентоспособности логистических услуг транспортной компании</i>	320
9	Масимханова Назым Кажмуратовна <i>Индустриализация как фактор обеспечения конкурентоспособности экономики</i>	323
10	Махамбетов Мәди Саутұлы <i>Развитие логистических потоков в системе городского пассажирского транспорта мегаполисов Казахстана</i>	326

11	Ни Артур Александрович <i>Эффективные стратегии управления запасами</i>	329
12	Нукетаева Мадина Муратовна, Баймухамбетова Тамила Женисовна <i>Подходы к снижению логистических затрат в складской деятельности</i>	332
13	Нұрбаева Мөлдір Сақабайқызы <i>Особенности рынка труда как экономической категории</i>	334
14	Нұрбаева Мөлдір Сақабайқызы <i>Регулирование трудовых отношений: некоторые вопросы</i>	338
15	Соломина Вероника Николаевна <i>Перспективы развития молочного рынка в Казахстане</i>	343

СЕКЦИЯ 4

Мемлекет, саясат және құқық Государство, политика и право State, politics and law

1	Абдуллина Салтанат Ришатовна <i>О недостойных наследниках</i>	347
2	Абылкасымова Мадина Абылкасымовна <i>Трудовая деятельность иностранных граждан РК</i>	350
3	Агибаев Алишер Талгатулы <i>Предложения по присоединению и ратификации Республикой Казахстан конвенции ООН о договорах международной купли-продажи товаров 1980 г.</i>	352
4	Айгараев Султан Арманұлы <i>Прокурорский надзор за соблюдением прав и свобод человека и гражданина, интересов юридических лиц и государства</i>	354
5	Айтканов Алибек Жанатович <i>Становление органов прокуратуры в Казахстане</i>	356
6	Акенов Темирлан Серикович <i>Вызовы и угрозы безопасности стран Центральной Азии на современном этапе</i>	358
7	Алдасүгір Мыңжан Біржанұлы <i>Мемлекеттің мәдени-экономикалық даму бағыттарының бірі – интеллектуалдық меншік құқығын қорғау</i>	360
8	Алмат Гульдария Ерикқызы <i>Сотрудничество Казахстана и ОБСЕ в вопросах противодействия незаконной миграции (инициативы Казахстана)</i>	363
9	Амин Инкар Хан <i>Экономическая структура Республики Казахстан</i>	365
10	Апсенбетова Сабина Сабитовна <i>Проблемы социальной политики Казахстана и пути их решения</i>	367
11	Akhan Diana Esetkyzy <i>Eurasian Economic Union: expectations and reality</i>	369
12	Ахметова Лаура Шеризатовна <i>Особенности разработки социальных PR проектов</i>	371
13	Berdesh Assel Muratovna <i>Fight against HIV in Kazakhstan</i>	373
14	Бовшис Кристина Валерьевна <i>Служба связей с общественностью и ее влияние на деятельность организации</i>	375
15	Васихан Жанторе Жасуланұлы <i>региональные отношения Казахстана и Китая</i>	377
16	Гапченко Борис Владимирович <i>Уголовная ответственность за акт терроризма</i>	379
17	Георгиади Селина Эдуардовна <i>Имидж коммерческой организации</i>	381

18	Гоношилова Ксения Артуровна <i>Имидж в PR-деятельности: важность внутреннего имиджа в компании</i>	383
19	Дамирова Ж.С. <i>Религиозные особенности Казахстана</i>	385
20	Дінмұхамед Сұнқар <i>Расследование уголовных дел, связанных с незаконным оборотом наркотических средств</i>	387
21	Есеншораева Алина Муратовна <i>Развития транспортной системы Республики Казахстан</i>	390
22	Жагипарова Алена Бердиевна <i>Основы сегментирования</i>	392
23	Жакежанов Руслан Уланович <i>Ценность защиты гражданских прав в современной системе права</i>	394
24	Жандосов Торехан Мухитулы <i>Налоговое регулирование в Республике Казахстан</i>	396
25	Жантелуов Абай <i>Проблема утилизации, переработки отходов и способы ее решения</i>	398
26	Zeinullina Zhansaya Azamatovna <i>Outlook towards the confines and prospects of the grain transportation and it`s crucial expressed concern in the development</i>	400
27	Ивнева Анна Сергеевна <i>Влияние ДАИШ на страны Центральной Азии</i>	402
28	Избасарова Ситора Асфандияровна <i>Актуальность использования и применения различных PR-технологий в проектной деятельности компании</i>	404
29	Имрамзиева Зарина Ялкуновна <i>Современное состояние социально-экономического развития регионов Республики Казахстан</i>	406
30	Кабыкен Айшолпан Маликовна <i>Стороны: понятия, процессуальные права и обязанности</i>	408
31	Каиырханова Айгерим Сериковна <i>Региональные тенденции развития делового туризма в Казахстане</i>	410
32	Кайрат Диара Кайраткызы <i>Инвестиционная политика Казахстана</i>	412
33	Кайырбек Нурлан Кайырбекулы <i>Дискреционные полномочия прокурора в новом уголовно-процессуальном законе</i>	414
34	Капарова Асель Кеменгеркызы <i>PR в антикризисных коммуникациях</i>	416
35	Капесова Айгерим Канатовна <i>Вклад научно-производственного предприятия «Интеррин» в развитие взрывного дела в Республике Казахстан</i>	418
36	Керимбаева Камила <i>Адвокат в гражданском процессе, его процессуальное положение</i>	420
37	Куланбаева Шахизада Армановна <i>Реализация государственной молодежной политики города Алматы: анализ некоторых статических данных</i>	422
38	Ли Виктория Болинъевна <i>Средства массовой информации и связь с общественностью</i>	424
39	Макина Асем Акпанкызы <i>Влияние системы PR на успешную деятельность компании</i>	426
40	Мамаева Айгерим Ермековна <i>Новшества института саморегулирования в РК</i>	428
41	Миняйлов Максим Владимирович <i>Банковский счет и безналичные переводы</i>	431

42	Мукеев Султан Айдынулы <i>Экономический пояс Шелкового Пути: риски для государств Центральной Азии</i>	433
	Немцова А.	
43	<i>Новые проекты в Caspian University, взгляд на новые модели обучения: проблемы и перспективы</i>	435
44	Нургалиева Айгерим Муратовна <i>Инструменты PR в формировании имиджа организации</i>	437
45	Олжабаев Дастан Ерикович <i>Особенности PR-технологий в коммерческой сфере</i>	439
46	Orazbekov Khantemir Zhasulanuly <i>One way and one belt</i>	441
47	Оспанов Аят <i>Уголовная ответственность за взяточничество: вопросы квалификации и наказания</i>	443
48	Розуева Мадина Бахтияровна <i>Взаимосвязь между ростом миграции и экономической активности города Алматы</i>	445
49	Рысбекова Айымбиби Тореханқызы <i>Потенциальные угрозы региональной стабильности Казахстана</i>	447
50	Сәкен Гүлгүл Саміғоллақызы <i>Современное состояние трубопроводной инфраструктуры Республики Казахстан</i>	449
51	Самбет Алишер Қайсарұлы <i>Ответственность – основополагающая категория договорных отношений</i>	452
52	Судейменова Сауле Серикбайқызы <i>Воздействие PR на имидж страховой компании</i>	455
53	Таиров Амирлан Ерланович <i>Факторы, влияющие на подростковую преступность в Алматы</i>	457
54	Татишева Малика Бауржановна <i>Денежная система Республики Казахстан</i>	459
55	Токушева Алима Канатовна <i>Гражданско-правовой договор в механизме регулирования товарно-денежных отношений</i>	461
56	Тубыш Нариман Казизович <i>Сертификация как механизм улучшения качества продукции</i>	463
57	Турдиева Зухра Курвановна <i>Правовой режим имущества супругов</i>	465
58	Утембаева Алтынай Акимбайқызы <i>Организация и проведение выставок и ярмарок в деятельности по связям с общественностью в производственных структурах</i>	467
59	Фролова Марина Олеговна <i>Совершенствование механизмов корпоративной деятельности и управления холдингами в Казахстане</i>	469
60	Khissameddinov Eldar Timurovich <i>The nature and specificity of contemporary integration processes in the world</i>	471
61	Холоша Наталья Игоревна <i>SMM в деятельности связей с общественностью</i>	473
62	Черепанова Екатерина Владимировна, Шустова Дарья Андреевна <i>Факторы, влияющие на радикализацию и экстремизацию в Казахстане</i>	475

СЕКЦИЯ 5

Жаратылыстану және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері Актуальные вопросы естественных и гуманитарных наук Topical issues of natural sciences and humanities

1	Ametova Aiman Bekovna <i>Kazakhstan on the path to sustainable development</i>	477
2	Ахмадиева Баян Айтжанқызы <i>Актуальность смежных прав в музыкальной индустрии</i>	480
3	Достанбаев Саги Талгатулы, Ташенов Аслан Магауияұлы <i>Жетімдер тағдыры</i>	482
4	Жамалбек Анар Болатқызы <i>Кастийский регион как арена геополитических интересов США и КНР: обзор исследовательских проблем</i>	484
5	Зайнилова Индира <i>Музеи Узбекистана как центр мирового туризма</i>	487
6	Италиева Айжан Айтқалиқызы <i>Бисенов Бактығали – врач, патриот, член партии «Алаш» (1889-1937)</i>	490
7	Қалиева Гүлжайна <i>Государственные символы Республики Казахстан (XX-XI вв.)</i>	493
8	Мурзағалиев Данияр <i>«Обыкновенный фашизм»: история и современность (статья-рецензия на документальный фильм М.Ромма)</i>	497
9	Түсіпбек Сағындық Бейімбетұлы <i>AR технологиясының мобильді қосымшалар құрудағы мүмкіндігі</i>	500
10	Сарманбай Шерхан Ержанұлы <i>Виды интеллекта и их влияние на жизнь человека</i>	504

СЕКЦИЯ 6-7

Кәсіпкерлік және технологияны коммерцияландыру / Кәсіпкерлікті дамытуда инновациялардың рөлі Предпринимательство и коммерциализация технологии / Роль инноваций в развитии предпринимательства Entrepreneurship and technology commercialization / The role of innovation in entrepreneurship

1	Иманғалиев Эрик <i>Проблема ливневых каналов открытого типа и способ его решения с применением вторичного сырья</i>	506
2	Кемпрек Ерболат Бауыржанұлы <i>Финансовое обеспечение человеческого капитала</i>	508
3	Кемпрек Ерболат Бауыржанұлы <i>Человеческий капитал, оценка и параметры</i>	510
4	Логунова Александра Евгеньевна <i>The use of project management for development of entrepreneurship</i>	513
5	Шпильков Николай Владиславович <i>Оценка инновационной активности компании</i>	515

ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙДАҒЫ КӘСІПКЕРЛІК ҚҰРЫЛЫМНЫҢ НЕГІЗГІ МӘСЕЛЕЛЕРІ МЕН ТҰРАҚТЫ ДАМУДЫҢ ЖОЛДАРЫ

Бахытжанова М.О.

*Алматы Менеджмент Университеті, «Менеджмент», Магистратура, 2-курс, Алматы қ.
Ғылыми жетекші: Масакова С.С., э.ғ.к., доцент*

Осы мақалада кәсіпкерлік құрылымның тұрақты даму жолындағы негізгі мәселелері мен оларды шешудің мүмкіндіктері қарастырылған.

Дағдарыс кезеңінде теңгерімсіздік және үйлесімсіздік жағдайында экономикалық жүйелерді басқару жағымсыз құбылыстардың кері салдарларының алдын алу және оларды жоюдың тәжірибелік дағдыларын меңгеруді талап етеді. Дағдарысқа қарсы басқарудың ерекшелігі шектелген қаржылық қаражат, белгісіздік пен қатердің жоғары деңгейі жағдайында күрделі басқару шешімдерін қабылдау қажеттілігімен байланысты. Ол дағдарыстарды айқындауға, олардың алдын-алуға, кері салдарларын жеңуге, дағдарыс ағымын деңгейлестіруге мүмкіндік беретін әдістердің, тәсілдердің жиынтығы болып табылады.

Экономикалық әдебиеттерде дағдарысқа қарсы басқарудың көптеген анықтамалары бар. Кейбір авторлар дағдарысқа қарсы басқаруды «нақты бір борышқордың кәсіпорында қолданатын дағдарысқа қарсы нысандар мен әдістердің жиынтығы» деп түсінеді. Дағдарысқа қарсы басқару микроэкономикалық категория болып табылады және кәсіпорынның жойылуы мен қайта жандануы кезіндегі өндірістік қатынастарды қамтиды. Ресейлік экономист Э.А.Уткин дағдарысқа қарсы басқару дегенде, кәсіпорынның нарықтық қызметінде мүмкін қиыншылықтардың болмауына, оның өз жеке қаржыларына негізделген, кеңейтілген, ұдайы өндіріске және тұрақтылыққа бағытталған басқаруды түсінеді. Профессор Э.М.Коротков бойынша: «Дағдарысқа қарсы басқару - дағдарысты алдын-ала көре білуге көзделген басқару, оның белгілерін, залалдарын азайту шаралары талданып, оны ары қарай дамуға пайдалану». Дағдарыстың еркін және оңтайлы жақтарын атап өткізі келетін авторлар, дағдарысқа қарсы басқаруды керісінше, «жақындап келе жатқан қиын кезеңді алдын-ала біліп, даму бағытын өзгертуге мүмкіндік береді деп анықтайды». Қазақстандық экономист-ғалымдар дағдарысқа қарсы басқаруды - кәсіпорындағы базистік, өзгермелі шамаларды сақтап қалуға бағытталған шараларды жоспарлау мен жүзеге асыру деп анықтайды.

Бұл себепті, сыртқы және ішкі ортадағы факторлардың өзгеруі жағдайларында, кәсіпкерлік құрылымның тұрақты даму жолындағы негізгі мәселелеріне мыналарды жатқызуға болады:

- өнімді өткізу саласындағы сәтсіздіктер;
- біліктіліктің аздығы мен тәжірибеліктің жоқтығы - кәсіпорынның банкротқа ұшырауының ең жиі кездесетін себептері;
- мемлекеттік аппараттың бюрократиялығы [1].

Қазақстандағы бірде-бір бағдарлама бюрократиялыққа қарсы күресудің шараларын ескермейді. Кәсіпкерлікті қолдау мақсатында орталық үкіметтің деңгейінде көптеген шешімдер қабылданады. Дегенмен, солардың ішінде ешбіреуі, бизнеспен айналысуға қалаушылардың көптеген анықтама мен рұқсат хаттарды алу мақсатында кететін уақыт шығынымен күреспейді. Әрине, осындағы бюрократия жемқорлықпен тығыз байланыста.

Өткізілген кәсіпкерлік құрылымды дамытуды саралаудың негізінде экономикалық өсудің түпкі мәселелері мен шектеулері, сондай-ақ кәсіпорындардағы күйзелістің себептері айқындалды. Оларға мыналар жатады:

- Бір кәсіпорын аясында бірнеше қызмет түрлерін қоса атқару, көп жағдайда бірөнімді модельге бет түзеудің мүмкінсіздігі;
- Негізгі өндірістік қорлардың артық мөлшері, сондай-ақ олардың төмен техникалық даярлығы, тозғандығы мен жабдықтың мешеулігі. Халық шаруашылығындағы барлық салаларындағы негізгі қорлардың тозушылығы 90-жылдардан бастап үнемі артуда;
- Технологиялық кеңістіктің әртектіліктігі, соның салдарынан технологиялық тізбектегі сапа ысыраптары;
- Отандық өнімнің төмен сапа деңгейі (ерекшелік ретінде отын-шикізат салаларындағы өнімдер);
- Отандық өнімге қатысты жеткілікті ішкі тұтынушылық сұраныстың жоқтығы (соның ішінде мемлекет жағынан да).;
- Салық заңнамасы мен салық саясатындағы қайшылықтарына байланысты салық салу саласында туындайтын мәселелер;
- Көптеген экономика салаларындағы өнімдердің төмен табыстылық деңгейі;
- Әсіресе өңдеу өнеркәсібі саласындағы экономиканың нақты секторына инвестициялардың тапшылығы;
- Кредит қаражаттарын алуға мәселелер, әсіресе шағын кәсіпкерліктер үшін. Сауалдамалар нәтижесінде, кәсіпорындардың 30% қарай банктің қысқа мерзімді кредиттерді алуға байланысты қиындықтары болады;
- Айналымдағы активтердің тапшылығы мен олардың төмен айналымдылығы;
- осы заманғы нарық жағдайына қатысты, экономиканың қызмет етуіне жанасымсыз, кәсіпорындардағы жұмысшылардың мамандықтары бойынша төмен даярлану деңгейлері;

- дайын өнімнің көбеюі, тауарбастылық пен өнім өткізудің төмендеуі (маркетингтік мәселелер);
- максималды тәуелсіздікке ұмтылуы, айталық, шетелдегі кәсіпорындар арасындағы қомақты үлесі субмердідгерлер мен франчайзинг арқылы жұмыс жасауда;
- түрлі инновациялық мүмкіндіктерге қарамастан, жалпы төмен техникалық деңгей мен технологиялық жабдықталу;
- мемлекеттің экономикалық секторынан жұмысшылардың жылыстауынан себеп болған, бизнестегі кадрлардың жоғары деңгейлі біліктілігі;
- мемлекеттегі экономикалық жағдайдың тұрақсыздық салдары;
- мемлекеттік басқару жүйесіндегі тәртіпсіздіктер мен қоғамдағы қылмыстандырудың күшеюімен тереңдетілген, күрделі экономикалық ахуалдарға жоғары деңгейдегі бейімдеушілігі;
- нарықтағы қарым-қатынастардың төмен басқару деңгейі, білім, тәжірибе мен мәдениеттің аздығы;
- Шағын кәсіпкерлікті қолдау инфрақұрылымы мен өздік ұйымдасу жүйесінің жетілмегендігі;
- Табысты қызмет ететін кәсіпорындардың жергілікті нарық шеңберінен, сондай-ақ халықаралық нарықтарға шығу талпыныстары;
- Нарық ахуалы мен конъюктурасының толық және расталған ақпараттың жоқтығы жағдайындағы жұмыс, ақпараттық, консультациялық және жаттықтыру қызмет жүйелерінің жетілмеуі [2].

Дағдарыс мәні мен дағдарысқа қарсы басқаруды зерттеу, сонымен қатар олардың кәсіпорындар қызметіндегі рөлі келесі қорытындыларды тұжырымдауға ерік береді.

1. Экономиканың барлық деңгейлері дағдарысқа душар, соның ішінде микроэкономикалық. Кәсіпорындағы дағдарыс, мезгілдік сипаттамасы жоқ, алдын-ала жоспарланбаған, өзінің қызметіндегі негізгі көрсеткіштерінің қалыпты жағдайындағы шамаларынан айтарлықтай нашарлауын көрсетеді.

2. Дағдарыстың пайда болуы ішкі, сондай-ақ сыртқы себептермен байланысты болу мүмкін. Сонымен қатар, дағдарыстың пайда болуы заңдылыққа бағынышты және оның даму кезеңділігіне тәуелді болу мүмкін.

3. Кәсіпорынның дағдарыссыз қызмет ету мүмкінсіздігі дағдарысқа басқару жүйесіне зейінмен көңіл бөлуді талап етеді, сол жүйедегі дағдарыс диагностикасы, дағдарыстың пайда болу себептерін анықтау және оны бейтараптандыру бойынша іс-шараларды әзірлеу.

4. Дағдарысқа қарсы басқарудың түрлі аспектілеріне ғылыми әдебиетте ерекше көңіл бөлінуде. Дегенмен, басылымдардың көбі тек сипаттамалы мінездемеде болады, зерттемелер кәсіпорынның банкроттықтан кейінгі «жандандыру» мәселелеріне негізделген. Сондай-ақ, алдын-ала ескеру сауалдамалары, дағдарысты экономикалық болжау, оның белгілерін талдау, кәсіпорынның дағдарыс алдындағы және дағдарыстағы күйінен шығу, дағдарыстың үдей түсуінің кері беталыстарын азайту шараларын қолдануы ескерілмейді.

5. Кәсіпорынның тұрақты қызмет етуі үшін дағдарыстың туындау болжамын дер кезінде айқындау, яғни дағдарыс алдындағы жағдайын анықтау қажет. Дағдарысқа қарсы басқару шеңберінде бұл кәсіпорынның қаржы-шаруашылық қызметінің заманауи диагностикасы арқылы жүзеге асырылады.

6. Дағдарысты алдын алу сауалдамалары мен кәсіпорынның дағдарыс күйінен шығу жолдары жеткіліксіз зерттелген.

Экономикалық әдебиетке жүргізілген саралауға қарағанда, дағдарысқа қарсы басқару мәселелеріне белсенді зейін бөлінгенімен, көптеген жарияланымдар тек сипаттамалы мінездемеде жазылған. Сонымен қатар, кәсіпорын құрылымдарындағы дағдарыс алдындағы жағдайларының диагностика мәселесінің тәсілдері мен әдістерінде үлкен бытыраңқылық бар.

Кәсіпорынның дағдарыс алдындағы жағдайы диагностикасы мәселелері жеткіліксіз түрде зерттеуден өткізілді. Сол себепті, дағдарыс күйін болжау әдістерін практикалық тұрғыда бекіту мен теориялық анықтау маңызды қажеттілігі туындап тұр. Сонымен қатар, кәсіпорынның дағдарыс жағдайынан шығу бойынша әдістемелік қамтамасыз ету теориялық зерттемесі іс жүзінде жоқ деуге болады [3].

Бұрында атап өткеніміздей, кәсіпорын құрылымының тұрақты және тиімді түрде әрекет етуі үшін дер кезінде белгілі деңгейдегі нақтылықпен оның дағдарыс алдындағы жағдайын болжау қажет, яғни жуық арадағы дағдарыстың басталу ықтималдығын белгілеу керек. Бұл дағдарысқа қарсы басқару шеңберінде кәсіпорын құрылымдарында дағдарыстың пайда болуына жол бермеу бойынша әрекетті іс-шараларды даярлауға мүмкіндік береді. Дағдарыс жағдайынан шығу тиімді бағыттарының бірі басқару механизмі мен өздік ұйымдасу арасындағы өзара әрекеттесуі болып табылады.

Өнеркәсіптік кәсіпорындар үшін экономикалық дағдарысқа қарсы басқаруды бағалау өте маңызды. Себебі, қызметтегі белсенді әлеует дағдарысқа қарсы дамуды анықтайтын, экономикалық өсудің кепілі және елдің экономикалық тәуелсіздігін, дағдарысқа қарсы басқару дағдарыстан сақтайтын тұрақты фактор болып табылады. Оның босансуы кәсіпорынның, мемлекеттің болжауға мүмкін болмайтын зардаптарға ұшырауына әкелуі мүмкін. Кәсіпорынның экономикалық дағдарысқа қарсы басқару ең алдымен менеджерлердің мүмкін қатерлерді көре білу және алдын-алу, пайда бола бастаған қиындықтарды тез шешіп, оң жолға түсу шараларын жүзеге асыруымен байланысты [4].

Дереккөздер:

1. Попков В.П., Балашов А.И., Мячин Ю.В. Обеспечение устойчивости развития предпринимательских структур на основе инвестиционного планирования. – СПб.: Нестор, 2004. – 165 с.
2. Попков В.П., Камарджанов Д.Р. Стратегическое управление предпринимательским потенциалом коммерческого предприятия. – СПб.: Нестор, 2004. – 146 с.
3. Гончаров М.И., Лемзяков Г.А. Консалтинг в антикризисном управлении. Теория и практика. – М.: Экономика, 2011.
4. Бирюкова О.Ю. Приемы антикризисного менеджмента. – М.: Дашков и К, 2011.